

Avdelingsledere uten fagkompetanse svekker pasientsikkerheten

Rita Solbakken, Ph.D stipendiat, Fakultet for sykepleie og helsefag, Nord universitet

Terese Bondas, Professor, Det helsevitenskapelige fakultet, Universitetet i Stavanger

Anne Kasén, Førsteamanuensis, Fakultet for sykepleie og helsefag, Nord universitet

Uønsket hendelse

- Uønskede hendelser innvirker på mer enn pasientenes helse og fare for tidlig død
- Inkluderer *pleielidelser* som en del av begrepet uønskede hendelser i min forskning:
 - krenkelser av pasientens verdighet,
 - manglende pleie, forsømmelse,
 - straff og maktutøvelse (Eriksson, 2010)

Mellomlederen

- Mellomlederen er den lederen som er nærmest pasienten og personalet
- Mellomledernes ansvar er oftest tredelt; der de har personal-, økonomi-, og fagansvar
- Utvidede krav til lederne

Mellomlederen i hjemmetjenesten

- Demografiske endringer og reformer
- I hjemmetjenesten møter lederne de ansatte oftest om morgenen og på slutten av dagen, ut over dette er personalet ute der pasientene bor og yter tjenester i hjemmene
- Å lede i denne konteksten betyr å være leder på distanse fordi pasientene bor og mottar tjenester i eget hjem
- Å være mellomleder i denne konteksten beskrives som krevende

Ledernes fokus på uønskede hendelser i egen sektor

- **Fall som eksempel på uønskede hendelser**

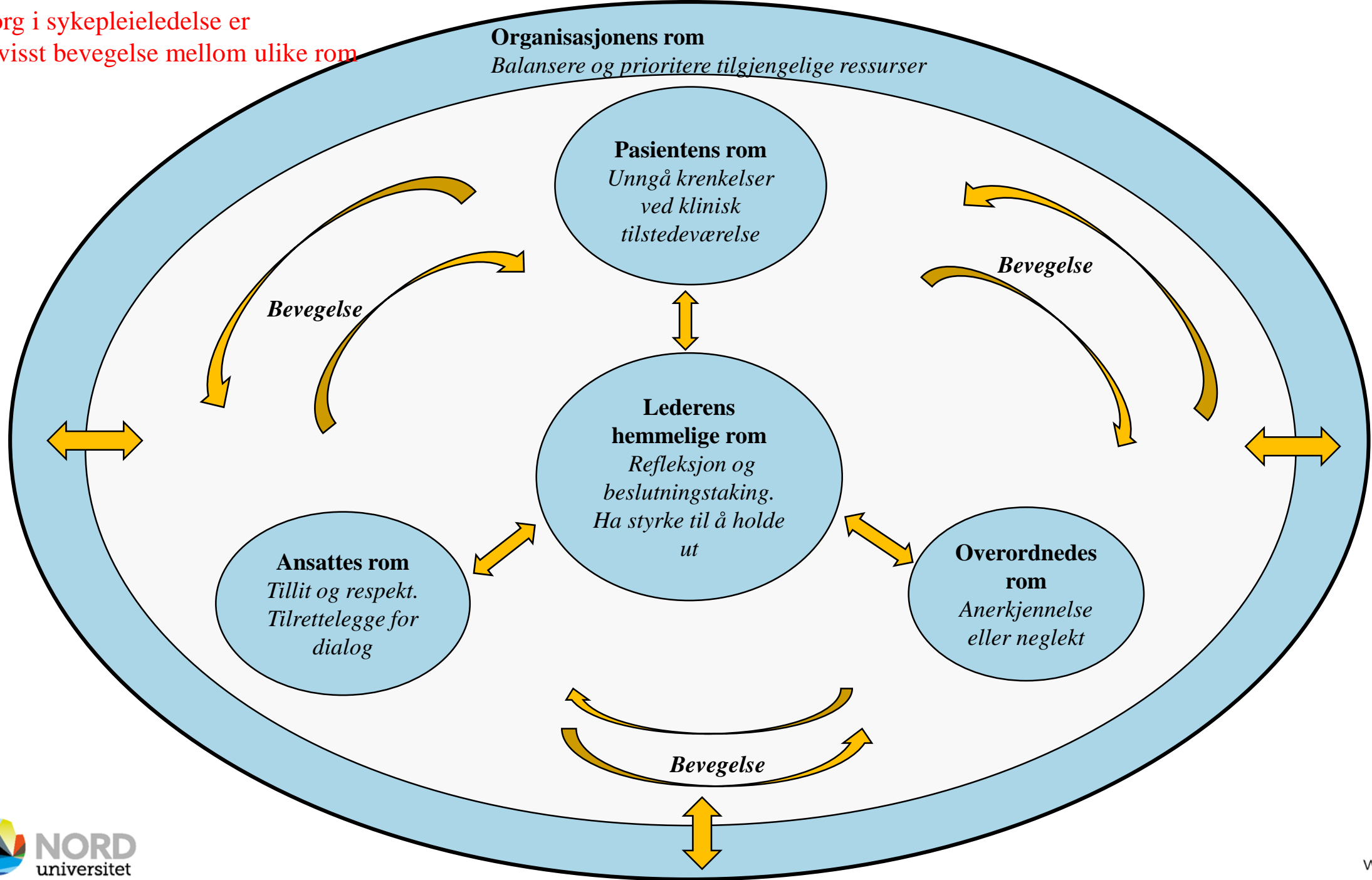
- Inkluderte 440 personer, hjemmetjeneste og trygghetsalarm
- 101 fall på 3 måneder (2012)

- **Intervju med 5 mellomledere i samme kommune**

- Ønsket at sykepleierne skal overta fagansvar og fagutvikling,
- Dilemmaet mellom utvikling av sykepleiefaget og ivaretagelse av personalet
- Forebygging av uønskede hendelser har ikke vært prioritert

Omsorg i sykepleieledelse er en bevisst bevegelse mellom ulike rom

Hva er ledernes hensikt med å være klinisk tilstede?

Deltakere

Alder (33-61 år)	Kjønn (N=11)	Utdannelse	Videreutdanning	Erfaring som sykepleier (3-37 år)	Erfaring som leder (1-34 år)
Gjennomsnittsalder 50,3 år	<i>Kvinner</i>	<i>Sykepleiere</i>	Ingen: 4 Faglig: 3 Ledelse: 4	22,9 år	13,3 år
Tidsressurs avsatt til ledelse:	<i>FG1: 100%</i> <i>FG2: 20%</i> <i>FG3: 100%</i>				

Funn

1. Ta et helhetlig ansvar for pasientomsorgen

«Jeg er ganske sikker på at det de gjør er bra altså...men du vet aldri. Det er bare det du hører. Du må se det med egne øyne»(L7)

2. Sikre pasientens stemme

«Jeg trenger å kjenne de pasientene jeg har ansvar for, og deres behov. Jeg strever alltid mot å bedre tjenestene og pasientomsorgen. For ansvaret for kvaliteten på tjenestene ligger jo på oss. Når jeg møter pasientene får jeg høre hvordan de beskriver sine behov, kan jeg sikre deres stemme når tjenestene skal utformes» (L1)

3. Skape og vedlikeholde gode relasjoner

«Det er viktig å være på samme bølgelengde som personalet selv om vi ikke alltid ser ting på samme måte. Jeg spør alltid om deres mening før jeg tar beslutninger, derfor er det viktig at de tør å fortelle meg det. Jeg vil ikke være en autoritær leder. Jeg vil at personalet skal stole på meg» (L2)

«Å kjenne pasienten og personalet gjør at jeg kan delta i diskusjoner og refleksjoner sånn at vi kan finne gode løsninger for pasienten» (L1)

«Gode relasjoner til personalet gjør det enklere å løfte fram områder som jeg ser trenger forbedring og det gjør at jeg tør å diskutere det med dem eller vise dem hvordan jeg vil at ting skal være» (L6)

4. Sikre en fornuftig pengebruk

«Til syvende og sist handler alt om penger! Vi står i mange situasjoner der vi må vurdere å leie inn ekstra folk. Personalet sier at de har det så travelt og vi trenger flere folk. Mens jeg tenker at vi kun trenger å gjøre noen justeringer. Jeg må kunne forklare hvorfor vi har brukt så mye penger på innleie» (L4)

«Vi er ansvarlige for gode og trygg pasientomsorg» (L11)

«Pasienten og personalet kommer først- deretter økonomien» (L10)

Safeguarding the patient

Avdelingsledere uten fagkompetanse svekker pasientsikkerheten

Takk for oppmerksomheten

Kontaktinformasjon:

Rita Solbakken

Nord universitet

Storgata 105

8370 Leknes

rita.solbakken@nord.no

Tel: +47 99 27 06 99

Vitenskapelige artikler

- Solbakken R., Bondas T. Sykepleielederes fagansvar ved uheldige hendelser i hjemmetjenesten. *Geriatrisk sykepleie*. 2016;03:18-25
- Solbakken R, Bergdahl E, Rudolfsson G, Bondas T. International Nursing: Caring in Nursing Leadership—A Meta-ethnography From the Nurse Leader's Perspective. *Nursing Administration Quarterly*. 2018;42(4):E1-E19.
- Solbakken, R., Bondas, T., & Kasén, A. (2019). "Safeguarding the patient in municipal healthcare- a hermeneutic focus group study of Nordic nursing leadership". *Journal of nursing management*. doi:10.1111/jonm.12806

Fagartikler:

- Solbakken R., Bondas T. Fallhendelser hos eldre i hjemmetjenesten i en norsk kommune- omfang og omstendigheter. *Nordisk Tidsskrift for Helseforskning*. 2015;11(1).
- Solbakken R. Behov for endrede lederroller. *Sykepleien Ledelse* 2017;01:12-18

Kronikker:

- Solbakken R. **Er varme hender nok?** Publisert 2018 i *Sykepleien*; <https://sykepleien.no/meninger/innspill/2018/03/er-varme-hender-nok>.
- Solbakken R., Bondas T., Kasén A., **Avdelingsledere uten fagkompetanse vil svekke pasientsikkerheten.** <https://sykepleien.no/meninger/innspill/2019/08/avdelingsledere-uten-fagkompetanse-vil-svekke-pasientsikkerheten>
- Solbakken R. **Kompetansebehov i kommunehelsetjenesten.** Publisert 2018, *Avisa Nordland*
- Solbakken R. **Helsereformers betydning for mellomledere i hjemmetjenesten.** Publisert 2017, *Lofotposten*
- Solbakken R. **Driver eldre med ekstremспорт?** Publisert 2016, *Lofotposten*